Umělecký pozlacovač (kód: 82-012-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání: Umělecký pozlacovač
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v technické dokumentaci, volba postupu práce, způsobu zpracování a materiálů pro pozlacování uměleckořemeslných předmětů	3
Příprava a úprava podkladů ploch pro zlacení	3
Zlacení na lesk a na mat předmětů ze dřeva, kovu, kamene, sádry a plastických hmot	3
Povrchové úpravy zlacených dekorativních a uměleckých předmětů	3
Zlacení předmětů náhražkami drahých kovů, pokládání kovových fólií, zlacení práškovými kovy	3
Patinování zlacených předmětů a použití technik imitovaných materiálů	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 29.10.2013 do: 14.03.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v technické dokumentaci, volba postupu práce, způsobu zpracování a materiálů pro pozlacování uměleckořemeslných předmětů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Orientovat se v dokumentaci dané pozlacovačské práce	Ústní ověření
b) Stanovit technologický postup a způsob zpracování konkrétní pozlacovačské práce	Ústní ověření
c) Zvolit vhodný materiál, nástroje a pomůcky pro konkrétní pozlacovačskou práci	Praktické předvedení
d) Realizovat pozlacovačskou práci podle stanovené dokumentace a technologického postupu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava a úprava podkladů ploch pro zlacení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit technologické postupy, použití materiálů a nářadí k přípravě podkladů pro polimentové a olejové zlacení	Ústní ověření
b) Provést úpravu podkladů pro polimentové a olejové zlacení	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Zlacení na lesk a na mat předmětů ze dřeva, kovu, kamene, sádry a plastických hmot

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit poliment a nanést na křídový podklad	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Položit zlatou nebo stříbrnou fólii	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyleštit předmět achátem a provést pokostování v závislosti na zlaceném předmětu	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Provést matové zlacení konkrétního předmětu technikou zlacení na poliment včetně přípravy podkladu	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Provést matové zlacení konkrétního předmětu technikou zlacení na olej včetně přípravy podkladu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Povrchové úpravy zlacených dekorativních a uměleckých předmětů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit technologický postup bronzování na lesk a na mat	Ústní ověření
b) Vysvětlit postup povrchové úpravy lazurováním a pokostováním	Ústní ověření
c) Nanést izolační nátěry a fixáže	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zlacení předmětů náhražkami drahých kovů, pokládání kovových fólií, zlacení práškovými kovy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést zlacení předmětu metálem	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést zlacení předmětu hliníkovou fólií	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést zlacení práškovými barevnými bronzy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Patinování zlacených předmětů a použití technik imitovaných materiálů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit postup při patinování zlaceného předmětu	Ústní ověření
b) Provést patinování zlaceného předmětu	Praktické předvedení
c) Vysvětlit technologický postup a určit potřebné materiály při vytváření tzv. malovaného mramoru, leštěné běli a imitace zlacení na lesk tzv. waschgold	Ústní ověření
d) Předvést techniku malovaného mramoru nebo leštěné běli nebo waschgoldu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.
Zkouška bude realizována na předmětu, na kterém se předem dohodnou autorizovaná osoba s uchazečem o zkoušku, např. kopie slohového svícnu, slohové vázy, rámu, konzole; rovněž se dohodnou na zajištění materiálu. Doba zkoušky je ovlivněna charakterem a velikostí předmětu, příp. i materiálem, ze kterého je předmět vyroben.
Ověřování by mělo představovat komplex navazujících činností vedoucích k dokončení určené práce s využitím příslušných technologických postupů a technik. Při ověřování kompetencí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech pracovních úkonů, dodržování povinností pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci, dodržování technologické kázně.

Při hodnocení provedené práce je třeba posuzovat kvalitu, přesnost provedení a její estetické ztvárnění.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na uměleckořemeslné pozlacování + střední vzdělání s maturitní zkouškou v příslušném nástavbovém oboru vzdělání a alespoň 15 let odborné praxe v oblasti uměleckořemeslné pozlacovačské činnosti nebo ve funkci učitele odborného výcviku, z toho minimálně šest let před podáním žádosti o udělení autorizace.

b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na uměleckořemeslné pozlacování a alespoň 15 let odborné praxe v oblasti uměleckořemeslné pozlacovačské činnosti nebo ve funkci učitele odborného výcviku, z toho minimálně šest let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, který nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu o obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Autorizovaná osoba zabezpečí vhodné materiálové, prostorové, hygienické a bezpečnostní vybavení.

Pozlacovačská dílna musí splňovat teplotní, vlhkostní a světelné podmínky včetně odsávání chemických i prachových zplodin.
Dílna musí být vybavena základním pozlacovačským nářadím a pomůckami:
reparýrovacími želízky, fajlemi, polštářem a nožem na řezání plátkového zlata, acháty různých tvarů na leštění zlata a stříbra, štětci na pokládání zlata, štětci z různých materiálů a různých velikostí, brusnými papíry různé hrubosti, vařičem a hrnci na udržování trenku, klihu a gruntu v teplé vodní lázni, špachtlemi, třecími miskami atd.
Dále v dílně musí být dostatečná zásoba pozlacovačského materiálu:
plátkového zlata a stříbra, plátkového metálu a hliníku, jemně mletého bronzu různých odstínů, šelaků různých barev, boloňské, horní a plavené křídy, kostního a kožního klihu, polimentu a polimentové pasty různých barev, včelího vosku, temperových i olejových barev, etanolu, terpentýnu, olejového ředidla, nitroředidla, technického benzinu, odstraňovače nátěrů, fermeže, mixtionu různého stupně schnutí, pokládacího mléka, damarového laku atd.

V dílně musí být k dispozici vhodné prostředky pro bezpečnost práce, např. respirátory, ochranné roušky, rukavice bavlněné i gumové, ochranné brýle aj.
Dílna musí být vybavena velkým pracovním stolem s dostatečným okolním prostorem, židlí, osvětlením denním i umělým, a musí být vytápěna nejméně na 20 st. C. Relativní vlhkost vzduchu by měla být v rozmezí 50 až 60 %. Dílna by měla být dobře větratelná a vybavená vysavačem na odsávání prachu z broušení křídových podkladů.
V blízkosti dílny by mělo být WC a umyvadlo s tekoucí studenou a teplou vodou.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 30 až 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 80 až 160 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška je rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla, sekce uměleckořemeslná, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Restaurátorský ateliér Sylvie Kroupová
Rudolfinea, o. s.
Štěpán Skalický – OSVČ, umělecký pozlacovač a učitel praktického vyučování na SOŠ uměleckořemeslné, Praha 9